

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 34184/20

Mustafa KAHRAMAN/TÜRKİYE

Başkan

Jovan Ilievski,

Hâkimler

Péter Paczolay,

Juha Lavapuro,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Dorothee von Arnim'in katılımıyla

24 Mart 2026 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

1982 doğumlu, İstanbul'da ikamet eden ve Mahkeme önünde İstanbul Barosuna bağlı Avukat F.K. Karaoğulları tarafından temsil edilen bir Türk vatandaşı olan Mustafa Kahraman ("başvuran") tarafından 16 Temmuz 2020 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılan başvuruyu (no. 34184/20) dikkate alarak,

KAHRAMAN/TÜRKİYE KARARI

Sözleşme'nin 8. maddesine ilişkin şikâyetin Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Abdullah Aydın tarafından temsil edilen Türk Hükümetine ("Hükümet") bildirilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna dair kararı,

Tarafların görüşlerini dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVA KONUSU

1. Başvuru, başvuranın ceza infaz kurumunun koğuşunda tuttuğu kişisel günlüğüne el konulmasına ve günlüğün muhafaza edilmeye devam edilmesine ilişkindir.

A. Ceza infaz kurumunun koğuşunda yapılan genel bir arama sırasında başvuranın günlüğüne el konulması ve günlüğün muhafaza edilmesi

2. Olayların meydana geldiği tarihte başvuran, Türk makamları tarafından "Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması" ("FETÖ/PDY") olarak adlandırılan silahlı terör örgütüne üye olma suçundan Menemen T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda ("ceza infaz kurumu") tutuklu bulunmaktadır.

3. Ceza infaz kurumunda başvuranın koğuşunda 8 Kasım 2016 tarihinde yapılan genel bir arama sırasında, infaz ve koruma memurları başvurana ait bir günlüğe el koymuştur.

4. Ceza infaz kurumu idaresi, 15 Kasım 2016 tarihli kararıyla başvuranın günlüğünün muhafaza edilmeye devam edilmesine karar vermiştir. İdare, Devleti karaladığı, cezaevi güvenliğini tehlikeye düşürdüğü ve kamu düzenini tehdit ettiği gerekçesiyle günlüğün içeriğini uygunsuz bulmuştur. İdare, detaylı bir inceleme yapılması amacıyla günlüğü Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

5. Karşıyaka İnfaz Hâkimliği ve Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi, sırasıyla 5 ve 23 Aralık 2016 tarihlerinde, ceza infaz kurumu idaresinin kararına karşı başvuran tarafından yapılan itirazları, kararın ilgili kanun ve usule uygun olduğunu belirterek reddetmiştir. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı, başvurana 23 Ağustos 2017 tarihinde tebliğ edilmiştir.

B. İnfaz ve koruma memurları hakkında başlatılan ceza yargılaması

6. Başvuran, 22 Ağustos 2017 tarihinde günlüğüne el konulması ve muhafaza edilmesi ile ilgili diğer hususlara ilişkin olarak görevi kötüye kullanma iddiasıyla birkaç infaz ve koruma memuru hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştur.

7. Cumhuriyet Başsavcılığı, 21 Aralık 2017 tarihinde ceza infaz kurumu idaresi ile yaptığı yazışmalara dayanarak, infaz ve koruma memurlarının herhangi bir kusuru veya ihmali bulunmadığı sonucuna vararak kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir.

8. Başvuran bu karara itiraz etmiştir. Karşıyaka 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 16 Ocak 2018 tarihinde başvuranın itirazını reddetmiş ve karar kesinleşmiştir. Bu karar başvurana 22 Ocak 2018 tarihinde tebliğ edilmiştir.

C. Anayasa Mahkemesi önünde görülen yargılama

9. Başvuran, 2 Şubat 2018 tarihinde diğer hususların yanı sıra, günlüğüne el koyan infaz ve koruma memurları hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmesi ve günlüğün kendisine iade edilmemiş olması nedeniyle özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. Anayasa Mahkemesi, 28 Ocak 2020 tarihinde, başvuranın şikâyetini kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı kapsamında incelemiş ve şikâyetin, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

11. Başvuran, günlüğüne el konulması ve günlüğün muhafaza edilmeye devam edilmesi nedeniyle Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki özel hayatına saygı hakkının ve Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamındaki ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur. Başvuran ayrıca, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanarak, günlüğüne el konulmasının mülkiyetin korunması hakkına yönelik haksız bir müdahale teşkil ettiğinden de şikâyetçi olmuştur.

12. Mahkeme, el konulan materyalin niteliğini dikkate alarak ve davadaki olayların hukuki nitelemesini yapmada uzman merci olarak (bk. *Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD], no. 37685/10 ve 22768/12, § 126, 20 Mart 2018), başvurunun yalnızca 8. madde kapsamında incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

13. Hükümet, başvuranın mevcut iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürerek bir kabul edilemezlik itirazı ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranın Anayasa Mahkemesine sunduğu bireysel başvuru formunda dile getirdiği şikâyetlerin, Mahkeme önündeki başvurusunun konusunu oluşturan günlüğüne el konulması ve muhafaza edilmesine ilişkin İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi nezdindeki yargılamayla değil; infaz ve koruma memurları hakkında günlüğüne el koymaları ve muhafaza etmelerini de içeren birtakım eylemlerinden dolayı başlattığı ceza yargılamasıyla ilgili olduğunu savunmuştur.

14. Başvuran, bu hususta hiçbir görüş sunmamıştır.

15. İç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin genel ilkeler, *Vučković ve diğerleri/Sırbistan* kararında ((ilk itiraz) [BD], no. 17153/11 ve diğer 29 başvuru, §§ 69-77, 25 Mart 2014) özetlenmiştir.

16. Mahkeme, özellikle iç hukuk yollarının tüketilmesi yükümlülüğünün, başvuranın Sözleşme kapsamındaki şikâyetleri bakımından mevcut ve yeterli olan hukuk yollarından olağan şekilde yararlanmasını gerektirdiğini yinelemektedir (bk. yukarıda anılan *Vučković ve diğerleri*, § 71). Bir hukuk yolunun etkili olabilmesi için, şikâyet edilen durumu doğrudan düzeltebilecek nitelikte olması ve makul bir başarı şansı sunması gerekir (bk. yukarıda anılan *Vučković ve diğerleri*, § 74). Bir bireyin başvurabileceği birden fazla iç hukuk yolunun bulunması hâlinde, ilgili kişi temel şikâyetini ele alan bir hukuk yolunu seçme hakkına sahiptir. Bununla birlikte, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasındaki iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralına uymak için, durumları açısından açıkça daha uygun bir iç hukuk yolu olan başvuranlar, daha az etkili bir yola başvurmuş olsalar dahi bu yolu denemek zorundadırlar (bk. *Zlatanov/Bulgaristan* (k.k.), no. 53050/21, § 174, 30 Ocak 2024; *Dumpe/Letonya*, no. 71506/13, §§ 61 ve 70-76, 16 Ekim 2018; ve *Köhler/Almanya* (k.k.), no. 3443/18, §§ 67-74, 7 Eylül 2021).

17. Mevcut davada Mahkeme, başvuranın ceza infaz kurumu idaresi tarafından günlüğüne el konulmasından ve günlüğün muhafaza edilmeye devam edilmesinden şikâyet ettiğini gözlemlemektedir. Mahkeme ayrıca, başvuranın Anayasa Mahkemesine sunduğu bireysel başvuru formunda, günlüğüne el koyan infaz ve koruma memurları hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilmesi ve günlüğün kendisine iade edilmemiş olması nedeniyle özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiğinden şikâyet ettiğini gözlemlemektedir (bk. yukarıda 9. paragraf). Bununla birlikte, başvuran söz konusu başvuruda, doğrudan el koyma tedbirinin kendisine yönelik bir şikâyet veya aynı anlama gelecek başka bir argüman ileri sürmemiştir. Mahkeme bu bağlamda, başvuranın Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 23 Aralık 2016 tarihli kararının kendisine 23 Ağustos 2017 tarihinde tebliğ

edilmiş olması sebebiyle, bu karardan haberdar olmasına rağmen (bk. yukarıda 5. paragraf), tam da Mahkeme önündeki mevcut davada şikâyet ettiği dava konusu el koyma tedbirine ilişkin olan ve dolayısıyla şikâyetini doğrudan ele alabilecek mahiyetteki bu yargılamaya ilişkin olarak, 6216 sayılı Kanun'da öngörüldüğü üzere (bk. *Uzun/Türkiye* (k.k.), no. 10755/13, § 25, 30 Nisan 2013) Ağır Ceza Mahkemesi kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmadığının tespit edildiğini kaydetmektedir. El koyma tedbirinin temel haklara uygunluğu, el koymaya katılan infaz ve koruma memurlarının herhangi bir cezai sorumluluğundan bağımsız olarak bu tür bir yargılamada ele alınabilirdi ve bu nedenle, söz konusu başvuru başvuranın Sözleşme kapsamındaki şikâyetini gidermek için açıkça daha uygun olurdu.

18. Dolayısıyla Mahkeme, başvuranın cezaevi idaresi tarafından günlüğüne el konulmasına ve günlüğün muhafaza edilmeye devam edilmesine ilişkin Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki şikâyetini Anayasa Mahkemesi önünde usulüne uygun olarak ileri sürmediği kanaatindedir.

19. Buradan, Hükümetin itirazının kabul edilmesi ve bu başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce dilinde tanzim edilmiş olup, 30 Nisan 2026 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Jovan Ilievski
Başkan